

Onderwerp: Pensioenprocesrecht

Datum: 24 september 2024 (online)

Docent: mr. W.P.M. Thijssen

Te bestuderen

Algemeen over procederen in pensioenzaken

- Asser/Lutjens 7-XI 2023/65-79
- A.A. Boutens CPL en R.M.J.M. de Greef, Geschillenbeslechting onder de WTP: een doorkijk tussen de bomen in het pensioenbos, TPV 2024/2

De Wet toekomst pensioenen

- Art. 48b Pensioenwet: klachten- en geschillenprocedure
Uitgewerkt in de artt. 14f tot en met 14k Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.
- Art. 48c Pensioenwet: geschilleninstantie
Uitgewerkt in de artt. 14l tot en met 14s Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.
- Art. 150h Pensioenwet: geschillenbeslechting tijdens transitie
Uitgewerkt in de artt. 45 tot en met 45e Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Achtergrondinformatie

Literatuur

- M.W. Minnaard, Het beroepsrecht van medezeggenschapsorganen: een update, TPV 2022/16
- W.H.M. Vrancken CPL, De Ombudsman Pensioenen en het financiële gebaar, TPV 2023/46
- C. Hoekstra, Rechter of geschilleninstantie? Zegt u het maar!, Pensioen Magazine september 2023, p. 28-32
- R. Kuip en M. Boumans, Highlights van de stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen, Pensioen Magazine november 2023, p. 7-10
- B. van der Goes, B. van den Tol en Z. Kluit, De nieuwe klachtenprocedure door pensioenfondsen vanuit juridisch perspectief: op weg naar een heldere en transparante klachtenregeling, Pensioen Magazine december 2023, p. 9-15

Civiele procedures

- De dagvaardingsprocedure in eerste aanleg: <https://www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/rechtszaak-beginnen-particulier-of-organisatie/Paginas/dagvaardingsprocedure-beginnen-civiele-rechter.aspx>
- De dagvaardingsprocedure in hoger beroep: <https://www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/Hoger-beroep/civiele-zaak>
- De dagvaardingsprocedure in cassatie: <https://www.hogeraad.nl/cassatie/werkt/procederen/>

- De verzoekschriftprocedure in eerste aanleg, hoger beroep en cassatie:
<https://www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/om-toestemming-vragen/Paginas/verzoekschrift-indienen-civiele-rechter.aspx>

Bestuursrechtelijke procedures

- De bestuursrechtelijke procedure (bezwaar, beroep, hoger beroep):
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechtspraak-en-geschiloplossing/vraag-en-antwoord/hoe-verloopt-een-bestuursrechtelijke-procedure>

De interne klachten- en geschillenprocedure bij een pensioenfonds (voorbeeld)

Klachtenreglement:

<https://www.abnamropensioenfonds.nl/nl/actueel/nieuws/item/klachtenreglement.htm>

De interne klachten- en geschillenprocedure bij een pensioenverzekeraar (voorbeeld)

- Klachten- en geschillenprocedure:
<https://www.nn.nl/Contact/Klacht-melden.htm>

Procedure bij de GIP

- Reglement Ombudsman Pensioenen en Geschillenbeslechting:
<https://geschilleninstantiepensioenfonds.nl/wp-content/uploads/reglement-OMP-en-geschillencommissie-GIP-27-03-24.pdf>
- Reglement Commissie van Beroep:
<https://geschilleninstantiepensioenfonds.nl/wp-content/uploads/reglement-CvB-07-12-23.pdf>

Procedure bij het KiFiD

- De procedure bij het KiFiD (bemiddeling; geschillencommissie; commissie van beroep): <https://www.kifid.nl/>

Mediation

- Algemene informatie over mediation:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechtspraak-en-geschiloplossing/vraag-en-antwoord/wanneer-kan-ik-mediation-inzetten-in-plaats-van-een-rechtszaak-beginnen>

Arbitrage en bindend advies

- Voorbeeld van een geïnstitutionaliseerd proces voor arbitrage en bindend advies:
<https://nai.nl/nl/home/>

Rechtspraak

Door op de link te klikken kunt u kennis nemen van de uitspraak.

Vraag = klacht

- Rechtbank Gelderland 22 september 2021, ECLI:NL:RBGEL:2021:4919.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2021:4919&showbutton=true&keyword=pensioen>

Bevoegdheid

- Rechtbank Den Haag 12 juli 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:7027.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2022:7027&showbutton=true&keyword=pensioen>

Bewijslastverdeling

- Gerechtshof Den Haag 20 september 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:1860.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2022:1860&showbutton=true&keyword=pensioen>

Proceskosten

- Gerechtshof 's-Hertogenbosch 22 maart 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:925
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2022:925&showbutton=true&keyword=pensioen>

Fishing expedition

- Gerechtshof Amsterdam 26 april 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:1265
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2022:1265&showbutton=true&keyword=pensioen>

Uitvoerbaarheid bij voorraad

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 17 mei 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:3964
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2022:3964&showbutton=true&keyword=pensioen>

Verzetprocedure tegen dwangbevel

- Rechtbank Oost-Brabant 18 november 2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:7204
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2021:7204&showbutton=true&keyword=pensioen>

Aanbevolen rechtspraak

Bevoegdheid

- CRvB 7 mei 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1044, PJ 2021/79.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2021:1044&showbutton=true&keyword=pensioen>

- Rechtbank Rotterdam 12 november 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:11047.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2021:11047&showbutton=true&keyword=pensioen>
- CRvB 20 januari 2022, ECLI:NL:CRVB:2022:220.
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2022:220&showbutton=true&keyword=pensioen>

Procederen in kort geding/incidentele vordering

- Rechtbank Rotterdam 29 september 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:9344
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2021:9344&showbutton=true&keyword=pensioen>
- Rechtbank Midden-Nederland 27 januari 2022, ECLI:NL:RBMNE:2022:241 en 242
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2022:241&showbutton=true&keyword=pensioen>
en: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2022:242&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gezag van gewijsde

- Rechtbank Den Haag 27 augustus 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:9201
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2021:9201&showbutton=true&keyword=pensioen>

Proceskosten

- Gerechtshof 's-Hertogenbosch 20 juli 2021, ECLI:NL:GHSHE:2021:2298
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2021:2298&showbutton=true&keyword=pensioen>
- Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 februari 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:469
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2022:469&showbutton=true&keyword=pensioen>

Twee conclusie regel in hoger beroep

- Gerechtshof Den Haag 6 april 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:1246
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2021:1246&showbutton=true&keyword=pensioen>
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 juni 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:5827
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2021:5827&showbutton=true&keyword=pensioen>

Casus 1/Verplichtstelling

U bent de advocaat van een werkgever die na een uitvoerige argumentenwisseling een brief van het verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds ontvangt waarin het bedrijfstakpensioenfonds aangeeft niet tot aansluiting van de werkgever te zullen overgaan omdat niet kan worden vastgesteld of de werknemers van de werkgever verplicht zijn tot deelneming.

Vragen:

1. Voldoet het bedrijfstakpensioenfonds aan de handhavingsplicht van de verplichtstelling?
2. Welke is de juridische status van de brief?
3. Wie kan bindend vaststellen of een werkgever aansluitplichtig is?
4. Wat adviseert u de werkgever?

Casus 2/Aanvullen van feiten of rechtsgronden

U bent rechter, geschillenbeslechter bij GIP of lid van de interne geschilleninstantie van een pensioenfonds. U dient een klacht te beoordelen. Klager wordt niet bijgestaan door een deskundige. Klager stelt dat hij ongelijk wordt behandeld met andere deelnemers omdat die meer pensioen krijgen en dat de handelwijze van het pensioenfonds oneerlijk is.

Vragen:

1. Hoe gaat u om met de klacht inzake ongelijke behandeling (hint: denk aan de gestelde feiten en de gestelde rechtsgrond voor de klacht; vergelijk de artikelen 24 en 25 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)?
2. Dient u de feiten aan te vullen?
3. Dient u de rechtsgronden aan te vullen?
4. Hoe gaat u om met de klacht dat het pensioenfonds “oneerlijk” handelt?
5. Vindt u dat de klacht kan worden gelezen als een beroep op de hardheidsclausule in het pensioenreglement?
6. Vult u de rechtsgronden aan in die zin, dat u de klacht leest als een beroep op het onaanvaardbaarheidsleerstuk?
7. Valt uw houding ten aanzien van aanvulling van de feiten en/of de rechtsgronden anders uit wanneer klager door een deskundige wordt bijgestaan?